

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Petri Danielis Huetii Demonstratio Evangelica

Huet, Pierre Daniel

Parisiis, 1679

I. Disputatur de Aggaeo.

urn:nbn:de:hbz:466:1-16260

DE PROPHEZIA AGGÆI.

I. Disputatur de Aggæo. II. Probatur Prophetie Aggæi *veritas*
& antiquitas. III. Refelluntur argumenta Adversariorum.
Argumentum unicum.

Disputatur de
Aggæo.
Hier. in Agg.
1. 1.
Agg. 1. 13.

Jos. Scal. Prolog.
& libr. 6. De
emend. temp.

Joseph. Antiq.
libr. 11. cap. 4.
Clem. Alex.
Strom. libr. 1.
Hier. Proleg.
in Agg.
Theodor.
Procem. Com-
ment. in xxi.
Proph. & Arg.
Comment. in
Agg.
Zach. 1. 11.

Zach. 7. 5.

Agg. 1. 4.

Sc. lit. libr. 6.
De emend.
temp.

AGGÆUM ab aliquibus Angelum esse creditum, hominibus juvenis, & ad virtutem excitandis à Deo missum refert Hieronymus: causa inde ducta quod מלאך יהוה appelletur priore ipsius capite. Id & Angelum significat, & nuntium Domini. Quasi non & alii hoc nomine affecti sint, quos Angelos fuisse nemo suspicatus est. Unum è Synagogæ magnæ assessoribus cum Zacharia fuisse Rabbini asserebant. Synagogam vero magnam Darii Hystaspidae temporibus initium habuisse censent. Aggæi autem & Zachariæ vaticinia, quæ in annum secundum Darii Regis Scriptura sancta confert, ad Darium Nothum pertinere arbitratus est Scaliger, alique Scaligerum sectati: quod Darius ille, ejus ætate futura prædixerunt Aggæus & Zacharias, quarto Esdræ capite subjungatur Assuero & Artaxerxi, quos Xerxem & Longimanum esse volunt. Sed certioribus niti videtur fundamentis eorum opinio, qui Darium hunc Hystaspiden fuisse censuerunt. Hos inter, præter eos quos dixi Rabbinos, insigne nomen est Josephi, Clementis Alexandrini, Hieronymi, & Theodoret, quibus maxima Chronologorum assensu est pars. Assuerum vero & Artaxerxem, Darii hujus decessores, vel Cyrum & Cambylen esse, ita ut gemino nomine designetur uterque; vel Cambylen certe & Smerdin; vel Cambylen unicum, sed πολλωνων esse sunt arbitrati; quod Persarum reges, postquam rerum essent potiti, Xerxis fere & Artaxerxis nomina usurpare solerent. Hujus sane controversiæ, tot velitationibus in utramque partem excusæ, disputationem hoc loco repetere, etsi est præter nostrum institutum, dicam tamen valde infirmum mihi videri argumentum, quod Scaligeranæ doctrinæ patroni eliciunt ex hoc commate Zachariæ: *Ei respondit Angelus Domini, & dixit, Domine exercituum, usquequo tu non misereberis Jerusalem, & urbium Juda, quibus iratus es? Iste jam septuagesimus annus est: & ex isto: Loquere ad omnem populum terra, & ad Sacerdotes, dicens, Cum jejunaretis, & plangeretis in quinto & septimo per hos septuaginta annos, numquid jejunium jejunastis mihi?* Eodem tempore vaticinati sunt Aggæus & Zacharias, ut habetur quinto Esdræ capite, & ut libri utriusque ostendunt. Ad utrumque ergo ista pertineant. Anni, inquiunt, hi septuaginta, non sunt anni Babylonice captivitatis, qui deserunt anno primo Cyri: vaticinia autem illa scribebat Zacharias anno secundo & anno quarto Darii, quorum neuter septuagesimus erat ab excidio Hierosolymæ: Darius porro hic Hystaspides non est, nam si ab anno ejus secundo, vel quarto septuaginta annos retro numeres, ubicunque illorum consistat initium, nihil occurrerit, cui hæc oracula Zachariæ possint accommodari: unde concludunt non alium repetenda esse à primordiis regni Assueri, quem Xerxem esse statuunt, apud quem accusati sunt Judæi, & gravissimis deinde calamitatibus oppressi. Verum hæc ipsa Zachariæ dicta opportunam nobis commenti hujus confutationem subministrant. Anno secundo Darii septuagesimum annum Propheta numerat; anno item quarto septuagesimum: numerasset utique septuagesimum secundum anno quarto, si septuagesimus in annum secundum cecidisset. Utrobique autem numeratur septuagesimus, quod in annos illos Darii secundum & quartum, septuaginta annorum finis non congrueret: definitum quippe jamdiu, ac circumscriptum annorum significabat spatium, quo Babylone captivi fuerant Israëlita. Ebraica vero verba, interpretatio Septuaginta Senum, & Jonathanis Paraphrasis, si recte intelligas, non magis præsens quam præteritum tempus notant. Hinc error natus est. Respondent ad numeri rotunditatem septuaginta annos dixisse Prophetam, qui septuaginta non erant. Cur idem igitur Propheta initio capitis utriusque, primi & septimi, non annos solum, sed menses & dies tam accurate distinxit: Adde splendidum Aggæi testimonium: *Quis in vobis est derelictus, qui vidit domum istam in gloria sua prima? & quid vos videtis hanc nunc? numquid non ita est, quasi non sit in oculis vestris?* Multum in his eludendis æstuat Scaliger, ne fateri cogatur ex sua sententia consequi, homines hac ætate superfuisset centum septuaginta sex annis majores; atque ita hæc accipienda esse vult, quasi diceret Propheta, O si quis vestrum domum priorem vidisset, quam parvi hanc fa-

ceret: Verum quis non videt similia hæc esse eorum quæ leguntur tertio Eſdræ ca-
pitate: *Plurimi etiam de Sacerdotibus & Levitis, & Principes parum, & Seniores qui vide-
rant Templum prius cum fundatum eſſet, & hoc Templum in oculis eorum, ſtebant voce ma-
gna.* Multi ſupererant anno primo Cyri, vetuſtiores Templi excidio: quidam ex illis
ad annum Darii Hyſtaſpida ſecundum protraxerunt vitam, qui annus à primo Cyri
decimus octavus fuit. Hæc ſibi cohærent, & contentanea ſunt. At Scaliger vim affert
Aggæi verbis: ipſius tamen expoſitionem quamlibet violentam ſi admittamus, at fateri
tamen cogetur ex opinione ſua conſequi, ad centum & quinquaginta annos, eoque
amplius, vitam produxiſſe Jeſum Joſedeciden, & Zorobabelcm; Eſdram etiam ad
ducentos annos, quod viris ſobriis nequam perſuadebit. Scio aliter iſtud comma
Zachariæ ab aliis exponi, ejuſque verſimilem à Petavio interpretationem afferrî; hanc
defendant alii, dum meam mihi perſequi liceat. Sed hæc obiter, nunc ad rem. Docent
libri Aggæi & Eſdræ propheticum munus adminiſtraſſe Aggæum & Zachariam, an-
tequam Templi inſtaurationi ſupremam manum impoſuiſſent Zorobabel & Joſue Joſe-
decides Pontifex maximus. Unde & contentaneum eſt quod habet Cyrillus, jam inde
à Cyri temporibus vaticinia ipſos edidiſſe: & fides haberi poteſt Epiphanio & Doro-
theo *ἱεροπολιτικῶς*, cum Aggæum adhuc juvenem Babylone protectum Hieroſo-
lymam veniſſe, ibidemque mortuum, ac prope Sacerdotum ſepulcra humatum fuiſſe
ſcribunt.

Pet. De doct.
temp. libr. 12.
cap. 24.
Agg. 1. 1.
1. Eſdr. 5. 2.

Cyriſt. libr. 1.
adv. Juſtan.
Epiph. & Dor.
De vit. Proph.

II. Ejus autem Libello luculentum conſtat teſtimonium in his libri Eſdræ verbis: *Probatur
Tunc intermiſſum eſt opus domus Domini in Jeruſalem, & non fiebat uſque ad annum ſecun-
dum regni Darii regis Perſarum. Prophetaverunt autem Aggæus Propheta, & Zacharias filius
Addo, prophetantes ad Judeos qui erant in Judea & Jeruſalem, in nomine Dei Iſrael. Tunc ſur-
rexerunt Zorobabel filius Salathiel, & Joſue filius Joſedec, & ceperunt adificare Templum Dei
in Jeruſalem, & cunctis Prophete Dei adjuvantes eos. Significantius etiam ſequenti capite:
Seniores autem Judeorum adificabant, & proſperabantur, juxta prophetiam Aggæi Propheta,
& Zachariæ filii Addo, & adificaverunt & conſtruxerunt jubente Deo Iſrael. Nec de ni-
hilo eſt quod Sirachides ſcripſit: *Quomodo amplificemus Zorobabel? nam & ipſe quaſi
ſignum in dextera manu Iſrael: nempe alludebat ad id Aggæi: In die illa, dicit Domi-
nus exercituum, Aſſumam te Zorobabel, fili Salathiel, ſerve meus, dicit Dominus; & ponam
te quaſi ſignaculum, quia te elegi, dicit Dominus exercituum.* Sed & iſtud ex Epiſtola ad
Ebræos: *Cujus vox movit terram tunc, nunc autem repromittit dicens: Adhuc ſemel, & ego
movebo non ſolum terram, ſed & cælum;* derivatum eſt ex his Aggæi: *Quia hæc dicit Do-
minus exercituum: Adhuc unum modicum eſt, & ego commovebo cælum, & terram, &
mare, & aridam, & movebo omnes gentes.* Et deinde: *Loquere ad Zorobabel ducem Juda
dicens: Ego movebo cælum pariter & terram.* Præter exiguum illum prædictionum Libel-
lum, huic atque item Zachariæ Pſalmum centeſimum quadrageſimum quintum ad-
ſcribit Vulgata editio; adſcribunt & Interpretes Septuaginta, atque ſequentes inſu-
per duos, & centeſimum triceſimum octavum. Sed de collectione Pſalmorum ſatis ſu-
pra egimus.*

Probatur
Propheta
Aggæi & anti-
quum.
1. Eſdr. 4. 24.
& 5. 1, 2.
1. Eſdr. 6. 14.
Eccle. 49. 15.
Agg. 1. 24.
Ebr. 12. 26.
Agg. 2. 7, 8, 14.

III. Porro quod inter magnæ Synagogæ *συνέδριον* ponerentur ab Ebræis quibuſ-
dam, Aggæus, Zacharias, & Malachias, idcirco ex albo Prophetarum ab aliis illorum
gregalibus, & Iſaaco præſertim Abrabaniæ expuncti ſunt. Hanc quippe Synagogam
Sapientibus, non Prophetis, conſtatam fuiſſe volunt. Hinc & Daniele inter Synago-
gæ magnæ proceres adſcribere volentes, Prophetæ dignitate fraudare conantur. At
palam refragatur ipſi Aggæi, Zachariæ, & Eſdræ libri, qui hos Prophetæ titulo
honeſtant. Refragatur & Sirachides Eccleſiaſtici Auctor, qui cum Duodecim Prophe-
tarum mentionem facit, tribus his poſtremis, perinde ut aliis, titulum hunc manifeſto
tribuit. Refragatur & ipſa res, cum futurorum vaticinationes, tum ipſorum, tum
& Malachia ſcriptis contineantur. Hujus quoque refragatur inſcriptio: *Onus verbi
Domini ad Iſrael, in manu Malachia: quo Oneris vocabulo calamitatum prædictiones à
Prophetis editæ affici ſolent.* Itaque ab aliis Rabbiniſ repudiatur temerarium hoc
Abrabaniæ dogma: & Auctor Beth Iſraël Aggæum, Zachariam, & Malachiam
fuſſe ſtatuit *נביאים האחרונים* poſtremos Prophetas; & in Avoth R. Nathan e
Synagogæ magnæ cenſu eximuntur, ſed Cabalam Synagogæ magnæ tradidiſſe
dicuntur.

Reſelluntur
argumenta
Averſario-
rum.
Unicum ar-
gumentum.
Eccle. 49. 12.

Auct. Beth Iſr.
ad Bab. bathr.
cap. 1.

